

Dagens ord – min

Kort förklaring: Något som tillhör mig.

I den här guiden får du förslag på samling, hur ordet min kan användas under skoldagen, aktiviteter i Skoltavlan samt förslag på aktiviteter, sånger och böcker som hjälper eleven att upptäcka och förstå ordet min.

OBS! Tänk på att modellera under hela samlingen och var extra noga med att modellera dagens ord varje gång det förekommer. Modella är när personal använder samma AKK-sätt som eleverna tillsammans med sitt tal, utan krav på att eleven ska göra det. Detta kan göras med gester, tecken eller bildsymboler (i exempelvis kommunikationskortor, kommunikationsböcker eller digitala hjälpmedel).

Samling (20 min)

Introduktion av dagens ord

- Lyssna på Min vän av Linn Johnels. Modella särskilt ordet min.
- Berätta att dagens ord är min.
- Säg ordet min med klassens gemensamma AKK-system.
- Be eleverna leta upp ordet i sina individuella AKK-system. Elever som inte har ett eget AKK-system kan använda basordskartan som följer med materialet. Om ordet inte finns i elevernas system så lägg till det.

Förklara ordet

- Säg ”Min betyder något som tillhör mig”.
- Ta fram ett föremål och visa. Den som äger den ropar “min, det är min” och får den.

Förslag på material:

Saker som tillhör personalen. T.ex. kläder.

Läs berättelsen

Läs berättelsen om Malte antingen på skärm eller utskriven.

Spela och berätta

- a) Sjung Jag har nå´t att säga. När sången är slut – modella att initiera och berätta något och säg “*min* tur!”. Om eleverna visar tecken på att vilja berätta säg: ”jag tror [namn] säger min tur”, håll fram deras AKK-system (om det behövs) och vänta eller enbart vänta på att de tecknar/berättar med tal. Om eleven inte gör något – säg “du kanske vill berätta sedan”. Om de tittar på en personal – ge förslag.
- b) Spela tillsammans, exempelvis Sitter och spelar. Växla mellan att några spelar och att alla spelar – personalen modellerar “min tur”, ”min [instrument]” när det passar.

Förslag på material: instrument som eleverna kan använda

Ordbild

- Visa ordbilden, ljuda fonemen (**m-i-n**) och följ med fingret. Ordbilden finns i slutet på denna handledning.
- Sätt upp ordbilden på väggen.

Extra aktivitet

Lyssna på en sång eller titta på ett videoklipp.

Sånger:

- Du är min kompis med Magiska skogen
- Du är min bästa kompis med
Kompisbandet
- Du är min man med Loreen
- Hon är min med EMD
- Mitt liv med Charlotte Perelli

Böcker:

Jag vill ha min hatt av Jon Klassen

Min! av Klara Persson

Tecken på lärande

- Eleven tittar mer när du tecknar/använder deras AKK.
- Eleven tittar mer på sitt AKK.
- Eleven reagerar när du säger ordet.
- Eleven utforskar ordet i sitt AKK. Tolka och svara på de symboler eleven väljer även om det inte är det aktuella basordet.
- Eleven verkar förstå ordet i en vardagssituation, exempelvis vid maten, påklädning eller bokläsning.
- Eleven verkar även förstå ordet i nya situationer och aktiviteter.
- Eleven använder ordet oftare i situationer där det passar in.

Använd ordet under hela dagen

Kom ihåg: Modella bara ordet, förhör inte eleverna om deras förståelse av begreppet. Uppmärksamma och svara när eleven själv uttrycker något, oavsett om det är ett basord eller inte. Om eleven kan uttrycka ordet och vet vad det betyder så ställ öppna frågor eller vänta och förvänta. Instruera eller uppmana dem inte att använda fokusordet.

Använd ordet min/mitt under hela skoldagen. Uppmärksamma när någon elev ger signal att verka vilja ta sin tur, tittar på något som tillhör eleven själv, håll upp saker och fråga “är det min?” eller “vems är det här?”, kommentera ”här är mitt glas/min tallrik/min plats” vid maten. Hämta inspiration nedan och försök att använda olika kommunikativa funktioner under dagen.

Kommunikativa funktioner

Önskemål och behov	Protestera	Berätta, fråga, svara	Kommentera
min min tur vill ha min	inte min	det här är min min [familjemedlem]... är det min ? är det min tur?	där är min/mitt lika som min

Undervisningsmaterial i Skoltavlan

I Skoltavlan finns följande övningar som innehåller basordet min. Du hittar dem i biblioteket under kategorin kommunikation. Information om inställningar för materialen finns i den övergripande handledningen för basord.

- Malte – berättelse
- Malte – ramsa
- Malte – frågor
- Malte – välj samma
- Malte – samtalskarta

Tips! Du kan också skriva ut text, bilder, bildsymboler och samtalskartor till berättelser och ramsor som stöd i undervisningen. Materialen finns på samma sida som denna lärarhandledning på Skoltavlans hemsida.

Förslag på aktiviteter utifrån ämnesområden

Estetisk verksamhet	Sätt upp verk efter en färg och formaktivitet och hjälp eleverna att peka ut sin (du visar "min"). Skriv under Min [namn på verk]: [namn].
Läsa, skriva	Fotobingo: eleverna får uppdrag att fotografera: min plats, mitt skåp, min favoritbok, min mugg
Motorik	Lägg ut rockringar i rummet, alla står i en varsin ring utom ledaren. Ledaren har en talknapp med meddelandet "är det här min plats?" och går fram till en ring och frågar. Eleven som står där kan svara själv eller med hjälp (med kroppsspråk, tecken, annat AKK-system). "Nej, det är min" och då går eleven vidare. Om personen i ringen säger ja - ropa "Byt plats!" Då ska alla byta plats med varandra.
Vardagsaktiviteter	I kapprummet: Vems jacka är det här? Prata om min familj/min klass.
Verklighetsuppfattning	Prata om kroppen och vad olika kroppsdelar gör. Min [kroppsdel] kan...

Fler förslag som inspiration!

Spela spel

Material: spel, AKK-system

Ord, fraser: min, min tur, inte min tur

Gör så här: Spela och modellera så ofta som möjligt.

Gör pastakollage

Material: olika slags pasta, lim, stort papper

Ord, fraser: det är min, min tur, min, där är min

Gör så här: Varje elev får en egen sorts pasta. Skapa ett gemensamt kollage där elever som behöver hjälp att limma kan titta eller peka för att bestämma var deras pastabitar ska vara och limma tillsammans. Hjälp elever att säga "min tur" när de behöver limmet. Prata efteråt vems pastabitar det var (se till att varje elev har kvar en bit så att de kan jämföra).

Gemensamt skrivande

Skriv fylla-i-meningar, till exempel på temat min klass: _____går i min klass.

Eleverna kan välja ord att fylla i meningen med:

- foton på klasskamrater
- personsida i sitt AKK-system

OBS! Vägledning för detta moment hittar du i den övergripande lärarhandledningen.

Ordbild

min

